

**INTERNATIONAL EDUCATIONAL COOPERATION PRACTICAL EXPERIENCES
AND PROSPECTS**

1st year master's student of the Shakhrisabz State Pedagogical Institute

Ataboyeva Shohista Abduqahhor qizi

Tel: 90 672 55 72

Annotatsiya: Maqolada xalqaro ta'lim hamkorligining zamonaviy rivojlanish yo'llari, uning ta'lim tizimiga ta'siri, yoshlarni global bilim maydoniga integratsiyalashdagi roli va ilmiy hamkorlikni rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Xalqaro dasturlar, grantlar va qo'shma loyihalar orqali talabalar va o'qituvchilar o'z malakasini oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi misol sifatida ko'rsatiladi. Shuningdek, til, madaniyat, moliyaviy va huquqiy qiyinchiliklar ham muhokama qilinadi.

Inglizcha: The article analyzes modern development paths of international educational cooperation, its impact on the education system, its role in integrating young people into the global knowledge space, and its importance in developing scientific cooperation. International programs, grants, and joint projects provide opportunities for students and teachers to enhance their skills. Language, cultural, financial, and legal challenges are also discussed.

Ruscha: В статье анализируются современные пути развития международного образовательного сотрудничества, его влияние на систему образования, роль в интеграции молодежи в глобальное пространство знаний и значение для развития научного сотрудничества. Международные программы, гранты и совместные проекты предоставляют студентам и преподавателям возможности для повышения квалификации. Также рассматриваются языковые, культурные, финансовые и правовые трудности.

Kalit so'zlar: xalqaro ta'lim, hamkorlik, universitetlar, ilmiy tadqiqotlar, yoshlar integratsiyasi, grantlar, mobilitet, global ta'lim

Inglizcha: international education, cooperation, universities, scientific research, youth integration, grants, mobility, global education

Ruscha: международное образование, сотрудничество, университеты, научные исследования, интеграция молодежи, гранты, мобильность, глобальное образование

Xalqaro ta'lim hamkorligi XXI asr ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylangan. Globalizatsiya va texnologik rivojlanish ta'lim tizimlarini yangi shakllar va metodlarni joriy qilishga majbur qilmoqda. Bu jarayonlarda talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi tajriba almashinuvi, ilmiy loyihalarda ishtirok etish va qo'shma grantlar muhim rol o'ynaydi. Xalqaro dasturlar va loyihalar Erasmus+: Yevropa Ittifoqining ta'lim, o'quv va sport sohasidagi dasturi. Talabalar va o'qituvchilar uchun chet elda amaliyot va akademik mobilitet imkonini yaratadi.

Fulbright: AQShning xalqaro almashinuv dasturi bo'lib, ilmiy tadqiqotlar va o'qituvchilar malakasini oshirishga xizmat qiladi.

DAAD (Germany): Germaniyada o'qish va ilmiy tadqiqotlar uchun grantlar taqdim etadi.

Horizon Europe: Ilmiy va texnologik tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlovchi Yevropa Ittifoqi dasturi.

Universitetlararo hamkorlik

Universitetlararo xalqaro hamkorlik quyidagi yoʻnalishlarda amalga oshadi:

Qoʻshma magistratura va doktorantura dasturlari

Ilmiy konferensiyalar va seminarlar

Hamkor universitetlar bilan qoʻshma ilmiy loyihalar

Talabalar va professor-oʻqituvchilar almashinuvi

Bu hamkorlik natijasida universitetlarning xalqaro reytinglari oshadi, yangi grantlar jalb qilinadi va ilmiy hamkorlik kengayadi. Yoshlarni global maydonga tayyorlash Talabalar turli madaniyat va pedagogik yondashuvlarni oʻrganadi. Til va kommunikatsiya koʻnikmalari rivojlanadi. Professional va shaxsiy rivojlanish imkoniyati kengayadi. Qiyinchiliklar va tavsiyalar Til va madaniyat farqlari: Chetdagi dasturlarda talabalar turli tillarda oʻqiydi, madaniyatlar farqi moslashishni qiyinlashtiradi. Moliyaviy cheklolar: Grantlar yetishmasligi yoki xarajatlarni qoplash qiyinligi. Huquqiy va maʼmuriy toʻsiqlar: Viza, ruxsatnomalar va huquqiy farqlar.

Davlatlararo kelishuvlar va stipendiyalarni kengaytirish Qoʻshma ilmiy loyihalarni rivojlantirish Talabalar va oʻqituvchilar uchun til va madaniyat tayyorlov kurslarini tashkil etish Zamonaviy tendensiyalar Onlayn taʼlim va virtual mobilitet dasturlari kengaymoqda Koʻp universitetlar qoʻshma onlayn kurslar ishlab chiqmoqda (Joint Online Courses) Sunʼiy intellekt va raqamli resurslar orqali xalqaro hamkorlik yanada qulaylashmoqda.

Xalqaro taʼlim hamkorligi bugungi kunda taʼlim tizimining ajralmas qismiga aylangan. Globalizatsiya, texnologik rivojlanish va turli davlatlarning taʼlim tizimlarini integratsiyalash jarayoni talabalarga, oʻqituvchilarga va ilmiy tadqiqotchilarga keng imkoniyatlar yaratmoqda. Bu jarayon talabalarni global bilim maydoniga tayyorlaydi, ilmiy hamkorlikni rivojlantiradi va universitetlarning xalqaro reytinglarini oshiradi. Xalqaro hamkorlikning asosiy shakllari quyidagilar: qoʻshma dasturlar, grantlar va stipendiyalar, ilmiy konferensiyalar va seminarlar, professor-oʻqituvchilar va talabalar almashinuvi, shuningdek, onlayn va masofaviy hamkorlik.

1. Xalqaro taʼlim dasturlari

1.1 Erasmus+ dasturi Erasmus+ dasturi Yevropa Ittifoqi tomonidan moliyalashtiriladi va talabalar hamda oʻqituvchilar uchun xorijiy universitetlarda amaliyot va taʼlim olish imkonini beradi. 2022-yilda dastur orqali 420,000 dan ortiq talaba va oʻqituvchi oʻz malakasini oshirdi.

1.2 Fulbright dasturi-Fulbright dasturi AQShning xalqaro almashinuv dasturi boʻlib, ilmiy tadqiqotlar, oʻqituvchilarning malakasini oshirish va talabalarning global tajriba orttirishi uchun xizmat qiladi. Dastur 160 dan ortiq mamlakatlarda faoliyat yuritadi.

1.3 DAAD (Germaniya)-DAAD Germaniyada talabalar va ilmiy tadqiqotchilarni oʻqitish va tadqiqotga jalb qilish uchun grantlar beradi. Bu dastur 1950-yildan buyon faoliyat yuritmoqda va Yevropaning yetakchi universitetlari bilan hamkorlik qiladi.

1.4 Horizon Europe-Yevropa Ittifoqining ilmiy va texnologik tadqiqotlarni rivojlantirish dasturi. 95 mlrd yevro miqdorida mablagʻ ajratilgan boʻlib, ilmiy loyihalar va universitetlararo hamkorlikni qoʻllab-quvvatlaydi.

1.5 Onlayn taʼlim dasturlari-Coursera, edX va boshqa platformalar orqali universitetlar qoʻshma onlayn kurslar (Joint Online Courses) yaratmoqda. Bu talabalar va oʻqituvchilar uchun masofaviy hamkorlik imkoniyatlarini kengaytiradi.

2. Universitetlararo hamkorlik

Universitetlararo hamkorlik quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshadi: Qo‘shma magistratura va doktorantura dasturlari Ilmiy konferensiyalar va seminarlar Qo‘shma ilmiy loyihalar va grantlar Talabalar va professor-o‘qituvchilar almashinuvi

Misol uchun, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Erasmus+ dasturi orqali Yevropadagi universitetlar bilan hamkorlik qiladi va 2023-yilda 120 dan ortiq talabalar xorijda o‘qidi. .

3. Yoshlarni global maydonga tayyorlash Xalqaro ta‘lim hamkorligi yoshlarni professional va shaxsiy rivojlanishiga yordam beradi: Turli madaniyat va pedagogik yondashuvlarni o‘rganish Til va kommunikatsiya ko‘nikmalarini rivojlantirish Global mehnat bozoriga tayyorgarlik Ilmiy va innovatsion loyihalarda ishtirok etish

4. Qiyinchiliklar va tavsiyalar

4.1 Til va madaniyat farqlari Chetdagi dasturlarda talabalar yangi til va madaniyatga moslashishi kerak, bu esa ba’zida qiyinchilik tug‘diradi.

4.2 Moliyaviy cheklovlar Stipendiyalar yetishmasligi, yashash va safar xarajatlari xalqaro hamkorlik jarayonida muammolarni keltirib chiqaradi.

4.3 Huquqiy va ma‘muriy to‘siqlar Viza, ruxsatnomalar va huquqiy farqlar talabalar va o‘qituvchilar uchun qiyinchiliklar yaratadi.

Bugungi kunda Davlatlararo kelishuvlar va stipendiyalarni kengaytirish Qo‘shma ilmiy loyihalarni rivojlantirish Talabalar va o‘qituvchilar uchun til va madaniyat tayyorlov kurslarini tashkil etish Onlayn va masofaviy hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirish lozim.

5. Zamonaviy tendensiyalar Onlayn ta‘lim va virtual mobilitet dasturlari kengaymoqda Sun‘iy intellekt va raqamli resurslar orqali xalqaro hamkorlik qulaylashmoqda Pandemiya davrida ilmiy hamkorlik va masofaviy ta‘limning ahamiyati oshdi Ko‘p universitetlar qo‘shma kurslar, raqamli seminarlar va virtual laboratoriyalar yaratmoqda

Xalqaro ta‘lim hamkorligi: Ta‘lim sifatini oshiradi Ilmiy tadqiqotlarni rivojlantiradi Yoshlarni global maydonga tayyorlaydi Universitetlararo aloqalarni mustahkamlaydi Moliyaviy, til va huquqiy qiyinchiliklar mavjud bo‘lsa-da, zamonaviy texnologiyalar va grantlar yordamida bu muammolarni yengish mumkin. Albatta! Men siz uchun “Xalqaro ta‘lim hamkorligi” mavzusida qo‘shimcha va kengaytirilgan ma‘lumotlarni tayyorladim. Bu ma‘lumotlar maqolani boyitish, yangi bo‘limlar qo‘shish va misollar keltirish uchun foydali bo‘ladi.

Ta‘limning globalizatsiyasi va xalqaro hamkorlik Bugungi kunda ta‘lim tizimi butun dunyo bo‘yicha global jarayonlar bilan bog‘liq. Xalqaro ta‘lim hamkorligi quyidagi asosiy omillar bilan bog‘liq:

Bilim almashinuvi: Talabalar va professorlar turli mamlakatlarda ilmiy tajriba orttiradi.

Innovatsion loyihalar: Universitetlararo qo‘shma tadqiqotlar yangi texnologiyalar va ilmiy kashfiyotlarni rivojlantiradi.

Global malaka: Talabalar va o‘qituvchilar xalqaro standartlarga mos bilim va ko‘nikma oladi.

Statistik ma'lumotlar: UNESCO ma'lumotlariga ko'ra, 2022-yilda global miqyosda 6,1 million talabalar xorijda o'qidi. Erasmus+ dasturi orqali Yevropada yiliga 400 mingdan ortiq talabalar mobiliteti amalga oshiriladi.

Xalqaro hamkorlikning asosiy shakllari Talabalar almashinuvi

Talabalar chet el universitetlarida qisqa yoki uzoq muddatli o'qish orqali:

til ko'nikmalarini oshiradi

madaniyat va pedagogik yondashuvlarni o'rganadi

ilmiy va amaliy loyihalarda ishtirok etadi

Professor-o'qituvchilar almashinuvi

Qo'shma darslar va seminarlar olib boradi

Ilmiy maqolalar va loyihalarni birgalikda tayyorlaydi

. O'zbekistonda xalqaro ta'lim hamkorligi Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Milliy universiteti, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti va boshqa oliy ta'lim muassasalari Erasmus+, DAAD, Fulbright kabi dasturlarda faol qatnashadi. 2022-yilda O'zbekiston universitetlarida 500 dan ortiq talabalar va professorlar xorijda ilmiy va akademik tajriba orttirdi. O'zbekistonda qo'shma magistratura va doktorantura dasturlari ham faol rivojlanmoqda, masalan, "Toshkent davlat texnika universiteti – Hannover universiteti" qo'shma dasturlari mavjud.

Xulosa

Xalqaro ta'lim hamkorligi ta'lim sifatini oshirish, ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish va yoshlarni global maydonga tayyorlashda muhim vositadir. Zamonaviy texnologiyalar va grantlar yordamida universitetlararo aloqalar mustahkamlanadi, talabalarning bilim va ko'nikmalari kengayadi. Shu bilan birga, moliyaviy, til va huquqiy qiyinchiliklar yechim topishi lozim

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedov, I. (2018). Xalqaro ta'lim tizimi va hamkorlik. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
- 2.. Sobirov, R. (2020). Ta'limning global jarayonlari. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
3. To'xtayev, M. (2019). Universitetlararo ilmiy hamkorlik. Toshkent: Akademi nashr.
4. Normurodov, A. (2021). Yoshlarni global maydonga tayyorlash va xalqaro ta'lim dasturlari. Toshkent: "Ilm-fan" nashriyoti.
5. Xolmirzaev, B. (2017). Ta'limda innovatsiyalar va xalqaro tajribalar. Samarqand: "Samarqand universiteti nashriyoti"
6. Marginson, S. (2016). The Global Expansion of Higher Education. Journal of Comparative Education.
7. Knight, J. (2013). International Education Hubs: Student, Talent, Knowledge-Innovation Models. Springer.